

Pressi- ja teabeosakond

Euroopa Liidu Kohus
PRESSITEADE nr 52/22
Luxembourg, 29. märts 2022

Kohtuotsus (kohtuasi C-132/20)
Getin Noble Bank

Pelk asjaolu, et kohtunik nimetati ametisse ajal, kui liikmesriigis, kus ta kohtunikuna töötab, ei valitsenud veel demokraatia, ei sea kahtluse alla selle kohtuniku sõltumatust ja erapooletust

Poola kõrgeim kohus peab viimase kohtuastmena lahendama kohtuvaidluse tarbijate ja Poola panga Getin Noble Bank vahel sõlmitud krediidilepingus sisalduva indekseerimistingimuse väidetava ebaõigluse üle.

Selles kontekstis palus nimetatud kohus selgitada, kas **apellatsiooniaseme kolm kohtunikku, kes seda vaidlust varem lahendasid, vastasid liidu õigusega kehtestatud sõltumatuse ja erapooletuse nõuetele.**

Nimelt üks neist alustas oma karjääri kohtunikuna kommunistliku režiimi ajal ning ei andnud pärast selle režiimi lõppu uut kohtunikuvannet. Ülejäänud kaks nimetati apellatsioonikohtu kohtunikuks ajal (nimelt 2000–2018), kui Poola konstitutsioonikohtu hinnangul ei tegutsenud riiklik kohtute nõukoda (KRS), kes osales nende kohtunike ametisse nimetamisel, läbipaistvalt ja tema koosseis oli põhiseadusega vastuolus.

Poola kõrgeim kohus üheliikmelises koosseisus otsustas seega esitada Euroopa Kohtule küsimusi kohtute sõltumatuse ja erapooletuse nõuete kohta.

Oma tänases otsuses lükkab Euroopa Kohus kõigepealt tagasi menetluse pooleks oleva Poola ombudsmani argumendi, et Euroopa Kohtu poole pöördunud Poola kõrgeima kohtu kohtunikul ei olnud pädevust eelotsuse küsimusi esitada, arvestades tema enda ametisse nimetamisel toime pandud rikkumisi, mis seavad kahtluse alla tema enda sõltumatuse ja erapooletuse.

Euroopa Kohtu käsutuses ei ole nimelt teavet selle kohtuniku kohta või muid andmeid, mis oleksid võinud ümber lükata eelduse, et Poola kõrgeim kohus vastab olenemata oma konkreetsest koosseisust muu hulgas sõltumatuse ja erapooletuse nõuetele, selleks et teda saaks käsitada liikmesriigi „kohtuna“, kellel on õigus Euroopa Kohtule eelotsuse küsimusi esitada. Esitatud küsimused on seega vastuvõetavad.

Euroopa Kohus analüüsib seejärel esitatud küsimuste kahte osa.

Mis puudutab apellatsioonikohtu kohtunikku, kes alustas oma karjääri kohtunikuna kommunistliku režiimi ajal, siis kohaldades analüüsiskeemi, mis tuleneb Euroopa Kohtu viimaste aastate praktikast kohtute sõltumatuse ja erapooletuse tagamise kohta liidu õiguses, leiab kohus, et pelgalt see asjaolu kui selline ei sea kahtluse alla kõnealuse kohtuniku sõltumatust ja erapooletust tema hilisemate õigusemõistmise ülesannete täitmisel. Kohus rõhutab selles kontekstis muu hulgas, et Poola Vabariik on ühinenud liiduga ja võtnud omaks selle väärtused, sealhulgas õigusriigi väärtused, ilma et sellega seoses oleks tekitanud probleeme asjaolu, et osa Poola kohtunikke nimetati ametisse ajal, kui selles riigis ei valitsenud veel demokraatia. Eelotsusetaotluse esitanud kohus ei esitanud pealegi ühtegi asjaolu, mis oleks võinud selles suhtes kahtlusi tekitada.

Mis puudutab kahte ülejäänud apellatsioonikohtu kohtunikku, siis märgib Euroopa Kohus sama analüüsiskeemi kohaldades, et Poola konstitutsioonikohus ei võtnud seisukohta KRSi sõltumatuse suhtes, kui ta 2017. aastal tuvastas, et nimetatud organi koosseis – nagu see oli kõnealuse kahe kohtuniku ametisse nimetamise ajal – oli põhiseadusega vastuolus. Ainuüksi niisugusest vastuolust põhiseadusega ei piisa seega, et seada kahtluse alla KRSi sõltumatus ja erapooletus selle toonases koosseisus ning sellest tulenevalt nende kohtunike sõltumatus ja erapooletus, kelle ametisse nimetamisel KRS osales. Lisaks kehtib sama järeldus juhul, kui KRS valis kohtuniku kandidaadiks kohtuniku ametikohale lähtuvalt menetlusest, mis tollal ei olnud ei läbipaistev ega avalik ning mille peale ei saanud ka kohtule kaebust esitada, kui ei esine tõendeid KRSi sõltumatuse puudumise kohta. Eelotsusetaotluse esitanud kohus ei esitanud konkreetseid andmeid, mis oleksid võinud selles suhtes kahtlusi tekitada.

MÄRKUS: Eelotsusetaotlus võimaldab liikmesriikide kohtutel taotleda kohtuvaidluste lahendamisel Euroopa Kohtult liidu õiguse tõlgendamist või liidu õigusakti kehtivuse üle otsustamist. Euroopa Kohus ei lahenda riigisisest kohtuvaidlust. Kohtuasja lahendamine kooskõlas Euroopa Kohtu otsusega on liikmesriikide kohtu ülesanne. Euroopa Kohtu otsus on ühtlasi siduv ka teistele liikmesriikide kohtutele, kes lahendavad sarnast probleemi.

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Euroopa Kohtule siduv.

Otsuse [terviktekst](#) ja [kokkuvõte](#) on CURIA veebileheküljel alates selle kuulutamise päevast.

Täiendavat teavet annab Marta Osleja, ☎ (+352) 4303 6005.

Kohtuotsuse kuulutamisest saab pildisalvestisi „[Europe by Satellite](#)“ kaudu ☎ (+32) 2 2964106.